

SABIEU QUE...

Amb aquest breu article només vull donar una pinzellada sobre un tema desconegut per el gran públic i al que cal donar el relleu que de ben segur abans tenia. Només els caçadors, els bosquerols i els homes de bosc en saben alguna cosa de la seva existència en els nostres environs: els pous de neu o de glaç.

De bell antuvi us preguntareu què és un pou de neu, doncs bé, és un gran recinte -un pou- de forma rodona, que acostuma a estar tapat per una volta. La seva amplada pot superar el 5-6 metres i l'alçada els 8-10; generalment la seva capacitat estava en funció de diferents factors com podien ser la nivositat del lloc, el poder econòmic del promotor o la finalitat que es donava al producte (comerç o consum particular).

A Sant Hilari tenim tres pous de neu o de glaç i tots tres són enormement diferents: El del Sobirà, el de Saleta i el de la Font Picant.

El pou de neu del Sobirà és enorme, d'una gran capacitat, amb una entrada i una sortida i és totalment construït en pedra, fins i tot la volta, la qual cosa li dona una singular bellesa. Es pot dir que és propiament un pou de neu perquè no té cap corrent d'aigua a prop. La neu entrava per un cantó i s'havia d'amagatzamar durant l'hivern. Es feia el següent: S'hi tirava la neu, es trepitjava i era recoberta per un gruix de bolla (palla) fins a fer-ne varies capes. Després, en arribar la calor, la neu sòlida era serrada o trencada i distribuïda segons la utilitat que tingués: com a refrescant, gelat, "sorbetes", per malalties, per conservar les coses, etc.

Es veu que el pou del Sobirà cobria les necessitats de l'enorme masia, però segons altres fonts es diu que se'n feia un comerç, o sigui que s'enviava a diferents llocs. Aquest pou el podeu veure prop de la carretera que va al Sobirà, després d'haver passat els castanyers grossos. Avui dia està de moda perquè

s'hi han trobat alguns explosius residuals de la guerra civil; per tant és perillós entrar-hi.

El pou de glaç de Saleta és diferent ja que és descobert, no té volta, i té un desaigua. Construït amb pedra sembla que cobria les necessitats de la casa pairal. Es diu que era de neu, però el poble el coneix com a pou de glaç i això podria ser possible degut a la proximitat d'un rec d'aigua que passa als seus peus. Un pou de glaç volia dir que servia per guardar el glaç que es formava en les corrents d'aigua durant les baixes temperatures hivernals; aquest gel era trencat i col·locat en el pou per a consumir-lo durant l'estiu i mentres n'hi hagués.

El pou de Saleta està situat molt a prop del trencant que va al castell i és fàcil visitar-lo.

Un altre pou que tenim és el de la Font Picant, situat en aquella mena de parc que ha ha passada la font, davant mateix de l'església de Montsolís Nou.

Sembla que la seva construcció és més recent, primer perquè trobem la volta feta de maons i segon perquè la seva finalitat seria servir les necessitats del gran Establiment del Balneari (construït a finals del segle passat). Aquí podríem dir que s'aprofitava la neu, però al tenir la riera al costat mateix no és gaire agosarat dir que també s'hi posava glaç per ser distribuït durant el bon temps.

En principi no m'atreveixo pas a donar una referència de la data de construcció perquè de ben segur que no seria exacta. El comerç de la neu va tenir enorme difusió en els segles XVII-XVIII, però així mateix abans i després es parla de pous de neu. Una cosa és clara: s'acaben amb les neveres.

Fins aquí s'ha fet una general exposició sobre els pous de glaç i de neu que tingueren gran importància anys enrera (cal dir que la neu del Montseny s'exportava a Itàlia). Es ara quan intentarem fer-ne un estudi més seriós i documentat i arribar a unes conclusions. Enguany ens hem proposat amb el alumnes de 8è curs del Col·legi Sant Jodep fer-hi tres o quatre sortides per a fer una sistematització de la informació que es pugui recollir perquè val la pena conservar-los. És curiós que no hi hagi una font documentada sobre el tema, doncs cap dels autors que han escrit sobre Sant Hilari en parlen.

De ben segur que a partir d'ara molta més gent coneixerà algun dels pous aquí comentats. Si és així, ja em dono per a satisfet. Agrairia que tots els qui em poguessiu facilitar informació, ho fessiu.